

IZHAJA VSAKI DAN

Štiti se nedelja in prazniki ob 5., ob ponedeljku ob 2. zjutraj...
Povsemilne štev. za prodajne po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih...

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

VAROČNINA ZNAŠA

Na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na vsa...
reče brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.

Politično društvo Edinost

sklicuje

z emirom na predstoječo nadomestno državno zbornsko volitev v III. mest. okraju

dva volil. shoda

1) na danes 9. novem.,

torek, 8. uro zvečer, v gostilno pri BIRSI, ul. Gatteri št. 10.

2) na 11. novemb.,

četrtek, 8 uro zvečer, v gostilno CERGOLJ, ul. Petronio 24.

Slovenski volilci, udeležite se teh shodov v čim večjem številu!

ODBOR

POLITIČ. DRUŠTVA EDINOST.

BRZOJAVNE VESTI.

150-letnica rojstva Schillerja.

DUNAJ 8. — Danes se je v mestni hiši slovesno praznovala 150-letnica rojstva Schillerja. Slavnosti so se med drugim udeležili ministri...

Portugalski kralj odpotoval v inozemstvo.

LIZBONA 8. Kralj Manuel je v spremstvu ministra za unanje stvari Bocage popoldne odpotoval v inozemstvo. Kralj obično španskega in angleškega kralja ter predsednika francoske republike Fallieres. Za časa kraljeve odsotnosti je prevzel vladanje infaut Alfonso.

MADRID 8. — Kralj Manuel je dospel semkaj ob 11.15 uri predpoludne.

Menelik ozdravi.

RIM 8. Agencija Stefani poroča iz Addis Abebe: Zdi se, da bo cesar Menelik okreval od posledic zadnje kapi, ki ga je zadela. — Cesarju se sedaj zdravje boljša in zdi se, da je sedaj izven nevarnosti.

OGRSKA.

DUNAJ 8. Ministerski predsednik dr. Wekerle in minister za latere graf Zichy sta staneč dospela semkaj.

BUDIMPEŠTA 8. Predsednik poslanske zbornice Juth je sklical zbornico na sejo za petek 13. t. m.

BUDIMPEŠTA 8. Trgovinski minister Košut je vprejel danes posl. Horty, s katerim se je zelo dolgo posvetoval, nadalje min. Apponyi-ja, posl. Teodorja Batthyany-ja in drž. toznika Totba.

DUNAJ 8. Ogr. biro poroča z Dunaja: Avdijsca ministerskega predsednika pri cesarju je trajala zelo dolga. Ministerski pred-

PODLISTEK

IGRALEC.

ROMAN. — IZ SPOMINOV MLADENIČA.

Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K.

Tega čudnega Angleža sem srečal najprej v Prusiji v vagonu, kjer sva si sedela nasproti, ko sem hitel za našimi; potem sem ga srečal na poti v Francijo, naposled v Švici. Tekom dveh tednov dvakrat. In glej! Sedaj sem ga naenkrat dobil že v Rullettenburgu. Nikdar svoje žive dni nisem še videl bolj plašnega človeka; plašen je do gluposti in gotovo se sam tega zaveda, ker on ni nikakor neumen. Sicer pa je zelo blag in tih. Ob prvem srečanju v Prusiji sem ga pripravil do tega, da se je spustil z menoj v pogovor. Povedal mi je, da je bil letos na Nordkapu in da bi bil zelo rad na semnju v Nižnjem Novgorodu. Ni mi znano, kako se je seznanil z generalom; dozdeva se mi, da je brezmejno zaljubljen v Pavlino. Ko je namreč vstopila, je postal rdeč kakor rak. Zelo mu je bilo po godu, da sem sél k njemu in me očividno že smatra za odkritosrčnega prijatelja. Francoz se je vedel med obedom ne-

sednik je poročal o pogajanjih, ki so se po zadnjem kronskega sveta vršila v Budimpešti. Cesar je izrazil željo, naj se pogajanja na isti podlagi nadaljujejo. V sled tega ne odputuje Wekerle v Budimpešto marveč ostane tukaj, da počaka nadaljnjih odredb.

GRŠKA.

ATENE 8. V Kefaloniji, domovini Tipaldosa se je vršil včeraj ljudski shod. Na katerem so zborovalci protestirali proti obtožbi, naperjeni proti Tipaldosu radi veleizdaje. Neglašalo se je, da ni bil še nikdar izdajalec kak sin Kefalonije.

TURČIJA.

CARIGRAD 8. „Tanin“ poroča, da je angleški prenosovatelj turške flote Gamble pretil z odstopom, ako se ga ne pooblasti, da obnovi floto.

SOLUN 8. Pri Građeču v okraju Istib je prišlo do spopada med četami in neko turško bando. Podrobnosti manjkajo.

ŠPANIJA.

MADRID 8. — Uradni list je priobčil dekret, s katerim se vzpostavljajo ustavne garancije v pokrajinah Barcelona in Gerona.

Z bojišča v Severni Afriki.

MELILA 8. Španski razgledni oddelek je izvedel gibanje proti prvim goram gorovja Garugu. General Marina, ki je vodil operacijo, je vprejel nekoga Mavra, ki mu je izjavil, da Mavri v oni okolici niso sovražni Špancem, kajti bavijo se samo domačimi deli.

MELILA 8. Glasom nekoga uradnega poročila so španske čete brez boja zasedle pozicijo v Hudu, ki velja kakor ključ za ves rt Tres Forcar.

Vpliv Nemcev v Rusiji.

Zelo poučno je, ako opazujemo vedenje Nemcev v Rusiji sami. Nasproti vladi in prestolu izkazujejo neprimerno lojalnost. Ko je v carstvu divjala revolucija, so bili Nemci popolnoma mirni, ali tjerkoli jim se nudi prilika, izpodrivejo domači živelj ter delajo proti ruski državni misli. Vsako sredstvo jim je dobro, da bi Rusijo oslabili. Zato so Nemci vedno podpirali rusko birokracijo in zistem avtokracije, ker jim je ta-le dajal veliko moč v baltičkih deželah. Če pa je vlada privoščala tudi domačim Rusom kaj človeških pravic, posebno na šolskem polu, so Nemci vsikdar godrnjali in se upirali. Sploh zahtevajo Nemci v Rusiji za-se več pravice, nego za domače ljud, decim je predobro znano, kako se v Nemčiji godi poznanjskim Poljakom.

K širjenja nemškega vpliva v Rusiji so doprinele mnogo tudi rodbinske zveze, ki vežejo ruski in nemški dvor. Ruska državna politika, od Petra Velikega sem, bila je dosledno germanofilska, in zato pr. čisto protislovanaka sploh in protiruska posebej. Da, na željo nemškega dvora je ruska diplomacija večkrat znala delati proti ruski državni misli. Neštevilne so pa zveze, ki vežejo nemške koloniste v Rusiji s členi nemške carske hiše in nemške diplomacije.

O velikem vplivu nemške politike v Rusiji pripoveduje ta-le zgodovinska reminiscenca: Po umoru Aleksandra II. leta 1881 delalo se je v Rusiji na to, da bi uveli ljudsko zastopstvo. Ko je državni svetnik Milju-

navadno oblastno; kazal se je do vseh malomarnega in visokega. Kolikor se spominjam, pa je bil v Moskvi pohleven in ponižen. Strašno dosti je govoril o novčarstvu in o ruski politiki. General se je včasih osmelil nasprotovati mu, toda skromno in samo toliko, da bi ne izgubil popolnoma svoje važnosti.

Bil sem v čudnem duševnem razpoženju. Umeje se, da sem si staval že med obedom svoje vsakdanje, navadno vprašanje: „Zakaj se vlačim okoli s tem generalom, zakaj ga nisem zapustil že davno?“ Včasih sem se ozrl na Pavlino Aleksandrovo, ki me pa niti ni hotela opaziti. Končno pa sem se razsrdil in sklenil govoriti surovosti.

Začel sem tako, da sem se, tebi nič meni nič, glasno in brez dovoljenja vmešal v tuj pogovor. V prvi vrsti se mi je hotelo skregati se z Francozom. Obrnil sem se do generala, ga prekinil v pogovoru in pripomnil nenadno, popolnoma glasno in razločno, da je letošnje poletje Rusom docela nemogoče obedovati v hotelih pri table d'hôte-h. General me je pogledal začudeno.

„Ako ste človek, ki ima količkaj spoštovanja do samega sebe,“ sem nadaljeval, „ste prisiljeni izgovoriti prepričano prenašati vsakojake neprijetnosti. V Parizu, ob Reni-

tin govoril car'u Aleksandru III. o tem predmetu tar cmenjal, da je bil njegov prednik že dogotovil načrt za ustavo, prekinil ga je car z opombo: Prejel sem od Viljema I. (cesarja Nemčije) pismo, v katerem mi svetoje, naj ne delim deželi ustave; če pa tega ne morem preprečiti, potem naj dam parlamentu čim manj pravic! Tedaj so branitelji parlamentarizma v Rusiji izgubili partijo.

Ko je v Rusiji zadnjič plamtela revolucija, so storili iz Nemčije vse možno, da bi bilo v ruski Poljski čim več nemirov, ker so Nemci, posebno njihovi trgovci, kar bogato lovili v motnem. Iz vsakdanjih novinskih poročil je znano, kako nasprotujejo Nemci delovanju t. z. Neoslovancilov, ki bi hoteli v bratskem sporazumu poravnati rusko poljski spor. In če tudi takrat ne dope v luko zmage zakonski načrt o avtonomiji Poljske, se bodo Poljski morali zahvaliti na tem nemški diplomaciji, ki ne more trpeti na državni meji — zadovoljnih Poljakov izven Nemčije. To bi utegnilo še bolj probuditi poznanjske Poljake in njihovo željo po edinstvu in svobodi poljskih dežel.

Veči del današnje ruske inteligence je odgojen v Nemčiji, zbog česar je ta inteligencija popolnoma moralno odvisna od Nemcev. Nemški jezik se širi vedno bolj v najvišjih ruskih krogih; na borzi v Moskvi je nemški službeni jezik, a od 1902. leta sem izpovediva nemški jezik francoskega skoraj popolnoma iz srednjih šol. Menčikov je izračunal, da je od 315 ruskih diplomatov 200 neruskega pokolenja in 198 z nemškimi imeni. Med temi je bilo tudi takšnih, ki so za dobro plačilo prepokerno služili — Bizmarku!

Češki spisatelj Havliček pravi v svojih „Ptujci v Rusiji“: „Nemci niti sami ne vedo, da je največji del vsega zla v ruskem carstvu — nemškega izvora.“

Pr. hodišč spregovorimo o pangermanskih društvih v Avstriji. J.

Proti povišanju tarifov na južni železnici.

Na protestnem shodu predminole nedelje proti germanizaciji na državnih železnica je drž. posl. dr. Rybát z energičnimi izjavami nastopil tudi proti nameravanemu povišanju tarifov na južni železnici.

Iz teh izjavanj prinašamo te-le glavne misli:

Južna železnica je najdražja v Avstriji. To smo občutili izlasti mi na jugu, ko nismo imeli druge železnice. In občutimo tudi še dandanes, kajti največ blaga iz slovenskih pokrajin se prevaža po južni železnici. Posebno mi v Trstu smo morali, ker je bilo prevažanje drago, vse dražje plačevati. Ko se je najživahneje razpravljalo, kako naj bi se draginja ublažila, je zahtevala južna železnica, naj vlada pritrdi povišanju tarifov. In to hočejo sedaj izvršiti.

Pravijo, da se južna železnica nahaja v slabih vodah. Ali kaj briga to nas? Južna železnica je po ogromni večini delnic v tujih rokah — v rokah francoskih kapitalistov. Čudno, če gre domačemu prebivalstvu slabo, si avstrijska vlada ne dela skrbi, ko pa gre za inozemski kapital, jo je sama skrb.

in celo v Švici je pri table d'hôteh toliko Poljakov in njim naklonjenih Francozov, da ne morete niti ust odprsti, samo če ste Rus.“

To sem govoril francosko. General me je motril presenečeno in ni vedel, da-li bi se jezil ali pa samo čutil, da sem se tako izpozabil.

„Iz tega izvajam, da ste dobili od koga pošteno lekcijo,“ je menil Francoz malomarno in porogljivo.

V Parizu sem se skregal z nekim Poljakom, sem odvrnil, „potem pa z francoskim častnikom, ki je Poljaku pomagala. Ko sem pa povedal, kako sem hotel pljunuti v kavo monsignoru, je del Francozov prešel na mojo stran.“

„Pljunuti?“ je vprašal general pomi-ljevaje in se začel celo ozirati. Francoz me je pogledoval neverno.

„Tako je,“ sem rekel. „Ker sem bil namreč cela dva dni prepričan, da bom moral radi naših stvari odpotovati v Rim, sem torej šel v pisarno poslanstva Sv. Očeta v Parizu javit svoj potni list. Vsprejel me je opat, kakih pedeset let, suh in mrzel obličja. Poslušal me je uljudno; toda nenavadno hladno je prosil, da naj počakam. Čeravno se mi je mudilo, vendar sem sel, potegnil iz žepa list „Opinion nationale“ ter začel čitati članek, ki je

Južna železnica hoče zvišati tarif tudi za tovarni promet za 7% preko tarifov na državnih železnicah. Če se to zgodi, bomo trpeli velikansko škodo. Ker je to — kakor že rečeno — glavna prometna žila za naše slovenske pokrajine, bodo morale te letno plačevati kakih 8—10 milijonov več.

Avstrijska vlada hoče nakloniti francoskemu kapitalu velikanski dar, a plačevali naj bi ga v prvi vrsti — mi! Mi, ki smo najbolj zanemarjani v tej državi v gospodarskem pogledu!!

Proti tej nečuvenci nameri so nastopili celo nemški poslanci alpskih dežel. Poslanci vseh južnih dežel so se združili v akcijo in so se predstavili tudi ministrom. V tem odposlanstvu sta bila tudi tržaška poslanca dr. Rybát in Pittoni, ki sta naglašala, da bi bilo Trst zelo oskodovalan po povišanju tarif. Povrnili bi se časi, ko je na Dunaj in celo v Ljubljano prihajalo blago ceneje iz Hamburga nego iz Trsta!!

Minister je rekel na proteste, da bo stvar — študiral. To je namreč vedno tako: kadar ministri ne vedo, kaj bi odgovorili, pa obljublajo, da bodo — študirali.

Mi pa ne smemo čakati na to študiranje, ampak oglasiti se moramo in vpreti z vsa silo namerovanemu povišanju.

Na to je predlagal govornik krepke in energično resolucijo, ki je bilo vsprejeta soglasno in ob hrupnem pritjevanju.

Korupcija v Bosni.

Iz Sarajeva poročajo: Zadeva gradnje vojaških barak zavzema vedno večje kroge. Kakor že poročano, je bila oddana svoječasa gradnja 23 barak v vrednosti 4 milijonov kron ogrski židovski tvežnik G. Oswald, ker je bila njena ponudba za en milijon kron ceneja, kakor ponudbe ostalih tvežnik. Sedaj pa se poroča, da je bil tvežnik, ki ni bila v stanu pravočasno izvršiti dela, podaljšan rok. A pri tem jej ni bila samo odpuščena kazen, marveč jej je bilo dovoljeno tudi doplačilo v znesku skoro enega milijona kron. To postopanje napravi cel ponudbeni razpis iluzoričnim in znači na prosto izogibanje dražbenega postopanja.

Že dolgo poprej ko je bila razpisana dobava, so bili odposlanec tvežnik Grünwald na mestih, kjer bi imele stati barake. Pri znanj-ševalni dražbi je potem stavljal tvežnik G. Oswald na splošno začudenje ponudbo, ki je bila za 1,115.000 kron ceneja, kakor ponudba one tvežnik, se je govorilo v krogih strokovnjakov, da bo morala tvežnik pri količkaj solidnem delu doplačati najmanje 900.000 kron, a mislilo se je, da jej povrne zgubo ogrske trgovinske ministerstvo, ki ima novodo, da podpira na tak način domačo industrijo. A ogr. kamu trgovinskemu ministerstvu se takrat ni bilo treba prizadevati, ker je vojaški erar sam pokrtil zgubo s tem, da je dovolil milijon kron doplačila. „Hrvataki dnevnik“ opaža k temu: „Ne vemo, kako konča ta zfera, znamo pa pozitivno, da je vojno ministerstvo zelo nejevoljno s postopanjem tukašnjega kornega poveljstva v tej zadevi. Korno poveljstvo treba pozvati na odgovornost, a moralo bo odgovoriti pred vsem na vprašanje: zakaj se to delo ni izročilo bosnako-hercegovinskim podjetjem. Odgovor pač bo težak, ker

silno sramotil Rusijo. Medtem pa sem smišal, kako je nekdo skozi sosedno sobo prišel k monsignoru, ter videl, kako je moj opatek delal poklone. Obrnil sem se s prejšnjo prošnjo do njega, toda zopet me je prosil še hladnejše, naj počakam. Čez nekoliko časa je prišel še neznanec, najbrže Avstrijec, tudi po poslu; poslušali so ga in ga spremili v zgornje nadstropje. Tedaj pa me je zgrabila jeza; vstal sem, stopil k opatu in mu odločno rekel, da more monsignore rešiti tudi moje stvar, ako že vsprejema. Opat je odskočil od mene ves začuden. Naravnost nerazumljivo se mu je zdelo, kako se more neznanec Rus smatrati enakim z monsignorovim gostom. Kakor da ga veseli, da me more razžaliti, me je premeril prav drzno od nog do glave ter vskliknil: „Morda si cele domišljate, da monsignore pusti radi vas svojo kavo?“ Tedaj pa sem tudi jaz zakričal in še glasneje nego on: „Vedite torej, da pljujem na kavo vašega monsignora! Ako mi takoj ne spravite mojega potnega lista v red, grem k njemu samemu!“ — „Kako! Sedaj ko je pri njem kardinal!“ je zakričal opat, se z greze odstranil od mene, stekel k durim in napravil obraz, na katerem sem lahko čital, da rajši preje umre, nego bi me pustil notri. (Pride se.)



uri zvečer v lastni dvorani. Prva vaja jutri v sredo dne 10. t. m.

**TRŽAŠKI SOKOL**  
v Trstu

Jahalni oddelk ima danes zvečer ob 8 in pol uri sestanek v restav. Balkan. Ker se ima določiti stalne ure jahanja, prosijo da se sestanka udeležo vsi jahati.

Vabi na Martinov večer (1. letojnji družinski večer) ki se bo vršil v soboto, dne 13. novembra 1909. v veliki dvorani „Narod. doma“.

Sodeloval bo društveni moški in mešani pevski zbor pod vodstvom brata Mahkota, vojaška godba 4. bos. pešpolka i t. d.

Vstopnina za člene in njih družine po 50 stek, za nečlene po 80 stek, za dijake po 50 stek. — Začetek ob 8 in pol uri.

Danes v torek zvečer ob 7.30 uri je pevski zbor, ob 8 uri pa za ženski zbor. Ker je v soboto I. sokolaki družinski večer, je dolžnost vseh pevcev in pevke, da se redno udeležujejo pevskih skupin.

Akad. fer. društvo „Balkan“ Danes, v torek dne 9 t. m. se vrši odborova seja ob 7¼ zvečer v prostorih „Slav. Čitalnice“.

Na I. rednem obč. zboru akad. tehn. društva „Triglav“ novoizvoljeni odbor se je konstituiral sledeče:

Predsednik: cand. iur. Pavel Lenarčič; podpredsednik: stud. iur. Ciril Žek; tajnik: stud. iur. Joža Zajc; blagajnik: cand. iur. Vekoslav Vrščič; knjižničar: stud. good. Ljudevit Jager; gospodar: stud. iur. Josip Šnid; odb. namestniki: stud. med. Josip Majcen; revizorja: cand. med. Miroslav Vrečko; cand. ing. Fran Zupančič.

Akademsko društvo slov. agronomov „Kras“ na Dansju je izvolilo na svojem rednem občnem zboru dne 23. okt. t. l. sledeči odbor:

Stud. for. Vojko Koprovnik, predsednik, stud. for. Valentin Petkovšek, podpredsednik, stud. agr. Ivan Deberec, tajnik, stud. for. Viktor Starovšnik, blagajnik, stud. for. Vatroslav Kraut, knjižničar, stud. for. Ivan Gosar in stud. for. Vi. Gomilšek, namestnika, stud. agr. Albert Vedernjak in stud. for. Sava Bratina, preglednika.

„Narodnega Pipčarskega kluba“ udje in prijatelj se ujudno vabljena na izredni občni zbor, ki bo v četrtek dne 11. novembra v prostorih gostilne B. bič.

Da nihče ne manjka ker so važne klubove stvari na dnevem redu.

**Darovi.**

— Za podružnico družba sv. Cirila in Metoda na Greti. Lisea v gemu K. 1.

— Za moško družbo sv. Cirila in Metoda Kockarji v kavarni „Alla Stazione“ K 5. — Dinar brani uprave.

**Nar. delav. organizacija**

Prihajajo soboto dne 13 t. m. ob 8 uri zvečer se bo vršil v društvenih prostorih ul. Campo S. Giacomo št. 5/I. ustanovni občni zbor krajevne organizacije N. D. O. pri Sv. Jakobu.

**Književnost in umetnost**

Koncert na korist ženske podr. družbe sv. Cirila i Metoda.

V soboto, 6. novembra se je v gledališki dvorani „Nar. Doma“ v Trstu vršil koncert, pri katerem sta sodelovala koncertna pevka gospa Mira Castaperaria Dev in vojaška godba c. in kr. peš. p. št. 97 pod vodstvom gosp. kapelnika P. Teplega. Naprošen po predsedništvu podružnice poročam (da si nerad) o tem koncertu. Moja ocena, to izjavljam takoj, je popolnoma objektivna in z mottom oceniti koncert po svojih skromnih zmožnostih le z ozirom na umetniško stran istega.

Program je bil sestavljen ukavno in spretno, ker se pri prirediteljih, ki jim umetnost ni edini smoter, dogaja le redkokrat; zlasti me je presenetilo Haydnovo ime, ki ga v družbi vseh drugih ved a i manje modernih nisem pričakoval. Tam več časti gre sestavitelj programa, ker smatram podavo Haydnove simfonije kakor čim pijetete.

Ne navadno točno je začel koncert gosp. Teply z Zajčovo ouverturo „Ban Leget“. — Overture me ni mogla ogreti. Sic r je v nji nekoliko ritmično zanimivih momentov, a v obče je to le šablonsko delo možs, ki je v dobi svojega življenja napisal na stotine del. G. Teply je ouverturo nastudiral in se je ista tudi konvencionelno dobro prednašala in zavčila. Smatral sem to točko za preludij koncerta.

Pravzaprav je otvorila koncert gospa Mira Castaperaria Dev, ki je absolvirala sama večji del programa.

Gospa Castaperaria se je izsolala v ljubljani pri koncertnem vodji Hubadu, je torej pristno-domača koncertna pevka. Z njenim simpatičnim nastop, prost vseh, pri nekaterih umetnikih take prijubljenih pomposnih kretenj, mi je izredno ugajal.

Njen glas ni ustvarjen za janske partije, a je tem gibljivejši in je zmogel množice presenetljivih nijanz. Zlasti „pianissimi“ so nenavadno lepi.

Da obvlada z lahkoto tudi težke kolature, je pokazala s „Pozdravom paša“ iz

Meyerbeerjevih „Huganottov“. Zdi se mi te pesem kot nekako merilo njenih pevskih zmožnosti. Hvaležen sem ji za ta, takorekoč, idealni umetniški užitek.

Za Meyerbeerjem — Hatze. Tam nekako moderni klasicizem, tu klasični modernizem.

S priprostim sredstvi piše Hatze; nikjer ne trpi enotnost celote vled detajlov. „Kad mladija umrieti“ je kabinetno kos, sanjiv valed tematičnega dela in vzgled smisla primerne deklamacije. V ariji paša je presenetila gospa pevka s prožnostjo in gibčnostjo svojega glasu, tu pa s široko, plemenito kantileno in nežnim pianissimom. — Skromnost mi narekuje, da preokotim naslednjo točko, mojo „Pri zibel“. Zahvalim se zanjo gospoj ob prvi priliki najtoplejše osebno.

Moj soborilec na polju slovenske glasbene struje v „Novh Akordih“ je g. Oskar Dev — se V. Dev, kakor čitam na programu. Kako srečno sorodstvo! G. Oskar Dev je brat gospe Costaperarie in lahko je ponosna nanj. Zavidam mu njegovo srečno navzost, ki preletja skoro vse njegove samospve. — Njegov „Mak“ je nekaj, čemur podobnega ni najti v naši slovenski glasbeni literaturi. In kako ga je pela gospa pevka! Čul sem iz njega radost do skladbe in do brata. Burno sem ji z občinstvom vred izkazoval svoje priznanje in zahvalo.

Omeniti moram tu še posebej njeno spremljevalko na klavirju, gospico Hildo Schinzel.

Petje in spremljevanje je bilo eno. Tu je bilo treba mnogo skupnega dela. Gospica Schinzel spremlja s plemenito priprostostjo in mnogo pozitivnega znsnja; to ji daje pravico do odkritosrčnega spoštovanja.

Na to oče Hayda s svojo londonsko simfonijo. Delo je pripravto, posamični deli leže kakor na dlani. Zdi se mi, da o Haydnu ni treba govoriti. G. Teply je podal celo z veliko ljubeznijo in je vse detajle izdelal minuciozno; zlasti „Menuet“.

Za Haydnom — Čajkovskij kakor dodatek. Moram se g. Teplemu iskreno zahvaliti za to. Najboljki slovenski skladatelj mi je Čajkovskij. Kakor zgoraj za Meyerbeerjem Hatze, tako tu za Haydnom Čajkovskij. Mni je bil to nenavaden užitik. Haydn s svojim malim glasbenim aparatom, z navniimi barvami v orkestru, jasen kakor dan in potem Čajkovskij z blestečimi efekti, z rusko melanholijo brez dna in ravno takim ruskim razposujenim humorjem. — Žal, da je smatralo občinstvo ta nsmček le za — nsmček. Najbolj pa sta mi ugajala g. Teply in orkester v Griegovi slavnostni koračnici težke orkestralne suite „Sigurd Jorsalfar“. Tu je g. Teply kar gorel in v orkestru je kar gromelo in bliskalo. G. Teply je pokazal, da ni le navaden rekolektor in da „iz fundamenta“ razume svojo reč. Griegova koračnica je bila višek orkestra ta večer. Oni Grieg, ki nam je sicer znan s povešeno glavo kakor od večnih skrbi tlačan, se je tu izravnal, oči mu svetijo v mladeniškem ognju in melanholije se je morala umakniti kreпки, možki volji. Samozavesten je tu Grieg; on posna svojo vrednost. Z elementarno silo fascinira poslušalca. Harmonija igra pri novodobnih komponistih važno vlogo, pri Griegu je bila že od začetka posebnega interesa. On je kromatik najpogumnejše vrste; nad njegovimi kromatičnimi basovi vzcvetevajo najčudovitejše in najbujnejše harmonične zveze. Tudi Grieg ima svoj

**IVAN KLUN**  
naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel na lastni račun : : : : prodajalno jestvni v ul. **Commerciale št. 15.** ter se priporoča slav. občinstvu v m. stu. posebno pa onemu v okraju Skorklja za obilen obisk. **POŠILJATVE NA DEŽELO.** Cene zmerne.

**Carlo Assmann**  
TRST, ul. Giovanni Boccaccio 4.  
mizarski mojster.  
**Delavnica pohištva.**  
Sprejema poprave in poliranje pohištva itd. Cene zmerne.

**Umetni zobje . . .**  
Flombiranje zobov.  
**Izdiranje zobov brez vsake bolečine**  
v zobozdravniškem kabinetu  
**Dr. J. Čermák in G. Zusche**  
TRST  
ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

**Odlikovana pekarna in slašičarna**  
z slato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909  
**Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9**  
naznanja slavnemu občinstvu, da ima trikrat na dan svež kruh.  
Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bišketi posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v buteljkah in fina desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšje moko iz najboljših mlinov po najnižji cenl. **BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM.** — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem **Vinko Škerk.**

**Majcen Miloš . .**  
mizar - Trst - ulica Leo štev. 2  
pripreda slavnemu občinstvu **svojo mizarnico.**  
Izdeluje vsakovrstno, tudi **NAJFINEJŠE POHIŠTVO**

**ANTON REPENŠEK**  
knjigovez v Trstu, via Cecilia 9  
priporoča slavnemu občinstvu **svojo moderno urejeno delavnico,**  
v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.  
**SVOJI K SVOJIM!**

**Slavno občinstvo: Pozor!**  
V novootvorjeni trgovini se slanino, prekajenim in svežim svinjskim mesom, na trgu della Barriera vecchia št. 9, se vsakomur postreže z izvrstnim, prve vrste blagom, kakor: klobasami kranjskimi in dunajskimi, furlanskimi in ogrskimi salami vsakovrstnim sirom in razno-rst. delikatesami. **Cene zmerne. - Postrežba točna.** Za obilen obisk se priporoča **MARUŠIČ.**

**ŠIRITE „EDINOST“**  
**PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR**  
**JOSIP OPPENHEIM**  
urar in izdelovatelj časomerjev  
**Trst, Corso št. 5 (blizu knjigarne Vram)**  
BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur.  
**Štenske ure z modernim zvonilom.**  
PRSTANI, UNANI, VERIČICE itd. po zmernih cenah.  
Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificialnega kamna s zalogo cementa  
**Aristide Gualco - Trst**  
ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-42

Velika skladišča manufakturnega blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.  
**Plačilo na obroke.**  
**M. B. Katz**  
TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr.  
Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3, I. n.

**Mnenje gospoda dra. S. Reinstaller-ja**  
zdravnika v glavni bolnišnici v Welsu.  
**Gosp. J. SERRAVALLO** **Trst.**  
Naznanjam Vam, da predpisujem Vaše **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo)** jako rad in vedno z dobrim uspehom bolnikom tukajšnje bolnišnice in v privatni praksi.  
**WELS, 29. junija 1908.**  
**Dr. S. Reinstaller.**

**Pohištvo** **solidno in elegantno**  
po zmernih cenah  
**Rafaele Italia**  
TRST - Via Maionton

**Vinko Ferluga**  
v 38-letni starosti je po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal danes ob 7. uri zjutraj.  
Terezija soproga, bratje Ivan, Ferdo, sestre Marija por. Mahnič Josipina por. Mantovani, Ana por. Višnovič naznanjajo žalostno vest sorodnikom, prijateljem in znancem.  
Pogreb predragega pokojnika bo jutri v torek ob 2:30 popol. iz mestne bolnišnice direktno na pokopališče na Opčinah.  
**TRST, dne 8. novembra 1909.** **Žalujoča rodbina.**  
NOVO POGREBNO PODJETJE Corso 49.

interval. Kar je Wegnerju mala sekunda. Smetani terca, Brahmsu seksta, to je Griegu kvinta.

Pa omenil sem Smetare. Gospa Costaperaria je iz njegove vrčno lepe „Prodane neveste“ zapela 1. in 6. arijo. Neumljivo mi je, da si je Smetana tako težko priboril svetovne ode. Sedaj pa ga poslušaj, kakor sem čital pred nedavnim časom, celo v Avstraliji. On je nereden skozi in skozi, res „smetano“ narodne češke glasbe.

Iskreno je pela gospa Costaperaria. — S srcem, z ljubeznijo. Občinstvo jo je počastilo s krasnim šopkom in minute dolgim pleskanjem. Tudi njena spremljevalka je v resnici zaslužila podarjeno cvetje.

Gospa pevka je hočeš-nočeš, morala dati Goldmarkovega „Slava“ v cvetju.

H koncu pa je ob spremljevanju orkestra pela arijo iz Dvořakove balade „Mrtvaški ženin“. Najtežja in najtrudljivejša pevka teška vsega večere. Slišal sem gospo v tej ariji že v Ljubljani. — Slišal sem tudi vso balado in zdaj se mi, da je to najkrajnjša, najglobokajša občutena točka vse skladbe tega največjega češkega velikana — muzika. Sedaj me je motil orkester; bil je semtertam preindiskreten in težko je bilo gospej pevki v nižjih legah pospevati se nad njega. Morda pa je kriva temu slaba akustika dvorane. Žal, da Slovenci v Trstu nimamo boljših koncertnih lokalov. Gospa pevka pa je bila videti tudi nekoliko utrujena, kar se mi nikakor ne zdi čudno ob absolviranju tako številnih pesmi. Vendar pa je gospa pela dovršeno, zlasti pasus:

„Marija vsmiljena gospa!  
Čuj pročnjo itd.“

me je pretresel. Občinstvo ob koncu kar ni moglo zapustiti dvorane in se ločiti od ljubeznive pevke. Naj ne mine predolgo časa, da gospo zopet čujemo. Zagotovljena naj bo, da je meni, kakor vsemu koncertnemu občinstvu podala res izreden, umetniški dar s svojim petjem. Želel bi, da bi v področju podružnice „Glasbene Matice“ pomagala mu vzgajati mladino v ljubezni do najlepše vseh umetnosti do glasbe. In zato: na skorajšnje avdiencije!  
Emil Adamič.

**Vesti iz Goriške.**

Deželni poslanec Jerič. Minulo soboto je umrl v Kobilju deželni poslanec Jerič. Narodne volitve se bodo vršile še ta mesec.

x Slovenska kmečka stranka sklicuje v nedeljo 21. t. m. v Gorici v prostore gostilne „Pri zvezdi“ na trgu sv. Antona shod zaupnikov, ki prične ob 2. popoldne. Shod je sklican v svrhu ustanovitve okrajnega odbora za goriški politični okraj.

x Gospodarska zadruga v Vrto, bi je imela v nedeljo zaupen sestanek za tovarniške delavke in kmečke deklete, radi shranjevanja denarja v malih zneskih na hranilne liste, ki jih je uvedla zadruga pretečeni mesec.

Županska zveza na Krasu je imela v nedeljo svojo prvo sejo radi konstituiranja odbora. Naželnikom je bil izvoljen Josip Vran, župan v Tomaju, tajnikom Filip Hočevar, blagajnikom Marko Žnidarčič, podžupan v Sežani.

Županska zveza je sklenila med drugim, naprositi vlado, da tej povezi denar, določen kakor podpora za Kras v nabavo sena.

To bi bila edino prava pot, ker županje bodo zvali najbolje, kako postopati ob tem vprašanju in ker so sami kmetje, bodo najbolje poznali blago in pa krajevne razmere po občinah.

Iz Podgore poročajo, da so imeli tam domači fantje v nedeljo svoj ples, za kateri pa so razposlali samoitalijanska vabila. Ker poznamo podgorske fante kakor dobre narodnjake, se nam zdi to početje nerazumljivo in gotovo gre tu za kako pomoto: sicer pa pričakujemo, da se prihodnjaj ne pripeti več kaj takega.

x Odlikovan d'avec. Tržaški smestnik je podelil skiadiščnemu delavcu Josipu Debcu častno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje.

x V Podmelcu bo v nedeljo 14. t. m. ustanovni občni zbor „Mlekarske in gospodarske zadruge“ za Baško dolino.

**Vesti iz Istre.**

Razpisana je služba kancelista v XI. čin. razredu pri c. kr. okr. sodišču v Kopru.

**Razne vesti.**

Poljedelstva ni maral in zato se je obesil 17 let stari vnuk posestnika Gramana v Gratkornu na Štajerskem. Dan poprej se je bil pri brušenju kose urezal in to je nedelavnega fanta tako razburilo, da se je predmenclo nedeljo pri cerkvi v Gratkornu obesil.

Oče s 23 otroki. — Miinar Josip Wurga se je bil nasečil pred 30 leti v Popovcu na Hrvaškem. Ko je bil prišel tja, je prinesel s seboj 1 glj. 30 krajcarjev in to mu je bilo premično in nepremično imetje. Oženil se je trikrat; s prvo ženo je imel 7, z drugo 8 otrok s tretjo zopet 8, skupaj 23, katerih je 17 moških in 8 ženskih. Sedaj jih pa živi samo še 14 in sicer jih je 6 že obakrbljenih. Prva in druga žena mu ni prinesla ni posebnega groša, a z zadnjo je dobil 40 glj. Sedaj je 79 let star in najmlajši njegov otrok še ni dovršil pretega leta. Wurga je zdrav ko riba, bolan ni bil nikoli in pijače, ki jo je v mladosti ljubil, se je popolnoma odpovedal.

Za svojo deco je mnogo potročil, edemu sira je kupil tudi mlin, ali kljub temu ima sedaj še 11.000 kron premoženja in trdi, da še ni bil nikoli tako zadovoljen, kakor baš sedaj.

Kdor išče, najde v zbirki uzorcev, katero dopošle tiskalnice Fran Schmidt Jägerndorf 103 (Avstr. Štezijska) brezplačno bogato izbero modrnega blaga za moške in ženske obleke. Ostanke se prodajo po posebno nizkih cenah.

**Mali oglasi.**

**Sedemnajstletna** gospodična, Dalmatinka, lepe zunanosti — išče službo v Trstu kot kasirka, prodajalka ali v kaki pisarni. Pisati je pod „Dalmatinka“ na Ins. oddelek Edinosti.

**Pozor.** V gostilni, Trst, ulica San Maurizio 9. se prodaja prve vrste vina: dalmatinsko 28, teran 36, belo proseško 36, opolo 30 franko na dom od 5 litov nsprej. 1976

**Naznanjam** slavnemu občinstvu da sem prevzel gostilno „AL VIGILE“ ulici Coroneo 3. Toči se pivo Dreher in vina prve vrste; izvrstna kuhinja. Priporoča se Nazarij Grižon. (1944)

**Fotograf Anton Jerkič** TRST, Via delle Poste 10. Gorica, Gosposka ulica šte. 7. 1835

**Poreška klet na Opčinah 176** Prodaja novega vina. Teran: v lokalu po 48 stot., v steklenicah po 40; Belo (sladko) po 56.— V sodčkih po 24 in 26. Tropinovec po K 1-20. (1928)

**Mladenič** 25 let, govori in piše slovensko, hrvaško in italijansko, ponuja dobro spričevala, išče primerne službe. Ponudbe pod „Delavec“, poste restante, Prosek. 1977

**Vinarska in gospodar. zadruga v Dornbergu pri Gorici** — ima na prodaj mnogo tisoč hektolitrov najzibornejšega vina — med tem tudi sladkega á la „prosekar“. — Na zahtevo se služi z uzorci 1974

**Dober zidar** in pleskar se priporoča slavnemu občinstvu za vsako delo in poprave; isti je specialist v izdelovanju štedilnikov in pogrešenih dimnikov; popravlja tudi štedilnike in peči in izdeluje nove iz opeke, kakor tudi Univerzalni štedilnik, na katerem se lahko kuri s sladkim in kamnitim ogljem in na katerem se more pripravljati za pranje brez vsakega dima. Lahko si ga ogleda vsakdo pri podpisnem. MARIN GRGIN, ulica Bosco 18, vrata 7, III. nad. 1984

**Proda se** travnik, gozdič ter velika obdelana njiva za 9000 K. Obrniti se do Antona Jerebic 106, Krikovci. 1988

**Proda se** močna divan-postelja. Naslov pove Ina oddelek Edinosti. 1983

**Proda se** osel star 3 leta dober za voz in drugo. Martin Grgin, ulica Bosco 18, III. n., vrata 7. 1986

**Odda se** dve veliki sobi, ena meblavana in ena prazna. Poseben uhod. Via del Bosco št. 18, III. n., vrata 7. 1987

Veliki slovanski bančni zavod išče vsestran. izobraženega slovenskega korespondenta. Prošilci z bančno prakso in zmožni češčine imajo prednost. — Natančne in podrobne ponudbe z navedbo jezikovnih zmožnostij in plačilnih pogojev, naj se naslovijo na Inzeratni oddelek „Edinosti“ v ulici Galatti 18 pod „TRST 2157“.

**NAZNANILO.**

Podpisana uljudno naznanjava slavnemu občinstvu, da sva kupila —  
**podružnico Hedžet & Koritnik** — v nadškofijijski ulici 5 ter da bodeva isto pod spodnjim imenom naprej vodila. — V nadi, da naju bode slav. občinstvo tozadevno podpiralo se za mnogobrojni obisk toplo priporočava z odličnim spoštovanjem **IVANČIČ & KURINČIČ.**

**Tržaški grafični zavod**  
Trst, Piazza della Borsa 13. — Telef. 742  
Najnatančneje izdelovanje  
**pečatov iz kautchouha.**  
ZALOGA klešč za svinec, utiski v suho, numeratorji.  
— Lastna mehanična delavnica. —  
**GENE JAKO ZMERNE.** — Dela izvršena tehnično natanjko.

**G. Levi Minzi & Co.**  
Nova in bogata zaloga vsakovrstnega **POHIŠTVA**  
Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci.  
Trst, Via dei Rettori št. 1  
Telefon št. 71 Romano IV

**DANIELE PILLIN**  
TRST - ulica Acquedotto 94  
TELEFON 241  
Velika zaloga gašenega in živega apna.  
Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

**A. Millovatz**  
mehanična delavnica  
Trst — ulica del Trionfo 1  
izvršuje vsakovrstna kovaška in mehaniška dela kakor tudi nikelovanja.  
**40-50 kron**  
vsak dan zamore zaslužiti vsakdo povsodi  
**s prodajo neobhodno: potrebnega blaga.**  
Agentje, potovalci in preprodajalci dobé visoke popustke. Uzorci se pošljejo proti plačilu 2 kron, ki se na željo vrneti. — Naslov **Alojz Luttmann, Trst**  
Sv. Ivan št. 130, poštni predal št. 2

**Pozor!** **Pozor!**  
  
**Ostanke moškega in žensk. blaga**  
nagromadene tokom sezone, prodam, dokler bodo v zalogi po jako nizkih cenah. Ne zamudite ugodne prilike, tar zahtevajte potom dopisnice brezplačno pošiljatelj varov.  
**Franz Schmidt, Jägerndorf 103**  
Avstrijska Štezijska.

izurjen zobnik (en bonne santé) išče gospe-dičo ali udovo v svrhu ženitve. Po-nudbe pod „Moderner Weg“ na glavno pošto, Trst. 1985

**Bogomil Pino**  
divši aparat Sežani ima svojo **ново prodajalnico: ur**  
v TRSTU  
ul. Vinc. Bellini 13  
nasproti cerkve svet. Antona novega  
Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

**Marije ud. Salarini**  
Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove  
(vogal Torrente) Alla città di Londra  
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožni in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremični plašči (pristni angleški) Specialiteta: blago tu in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

**CARLO STRUKEL**  
prodajalnica drobnarij in igrač  
TRST - Corso 34 - TRST  
Galanterije iz usnja, poine torbe  
Ovratnice, dežniki in palice.  
Specialiteta: Potrebnosti za hribolazce.  
**Listovne marke**

!!! Kupujem, prodajam in menjam rabljene listovne znamke. Plačam najbolje. - Dopisovanje v v hrvat. in slovenskem jeziku.  
A. WEISZ, Briefmarkenhandlung, Wien I. Adlergasse 8

**F. Hörmann, Trst**  
ulica Giosue Carducci 20, Trst  
TELEFON 896.  
Velika zaloga steklenih šip ter navadnih in dvojnih zreal. Krišali vsake velikosti. Specialiteta: stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejme vsakovrstne poprave, prevlačanja s steklom, verande itd. Telefon 896.  
Zaloga elj s' avb. podjetnikov

**Nepremočljiva pregrinjala:**  
za voze, vagono, kerjave, blago itd.  
Iznosuje pregrinjala.  
**Ivan Sivitz**  
Trst, ul. G. Gallatti 6.